

Kernboodschap: 'Horen verdachten bij toepassing OM Strafbeschikking'

Het doel van de wetgever was om met de OMSB de ZM te ontlasten door de officier van justitie de bevoegdheid te geven bij bepaalde zaken zelf een beschikking op te laten leggen op basis van een beperkt onderzoek (geen consensus nodig zoals bij de transactie). Het gaat om zaken die zó eenvoudig zijn dat het niet nodig is om over veel informatie te beschikken. Als later, bijvoorbeeld bij verzet, nieuwe informatie tot een andere beslissing leidt, dan betekent dat niet dat de OMSB ten onrechte is uitgegaan. Het verzet zit juist in het systeem voor dit soort correcties. Dit wringt soms met onze persoonlijke, professionele behoefte om alles in één keer goed te willen doen voor de burger. Om alles te willen weten. Met het instrument van de OMSB is het van belang om als officier te kunnen accepteren dat als je het instrument wettelijk gezien goed hebt toegepast, dit goed genoeg is. Mits je de schuld maar reproduceerbaar hebt vastgesteld.

Om je afweging (toch) zo zorgvuldig mogelijk te kunnen maken, heb je goede informatie nodig van de politie over zowel de persoonlijke omstandigheden van de verdachte (o.a. is hij draagkrachtig?) maar ook van de context waarbinnen het delict heeft plaatsgevonden. De politie moet hier goed op doorvragen. Ook de parketsecretaris heeft een cruciale rol. Hij/zij leest de dossiers en maakt een eerste inschatting. Sommige officieren lezen geen dossiers vanwege tijdsgebrek en/of taakverdeling met parketsecretaris. De kwaliteit van de parketsecretarissen moet dus sterk zijn, maar is dit lang niet overal het geval. Het zijn jonge mensen met nog weinig ervaring. Dit punt valt niet binnen de opdracht van het programma strafvordering maar signaleren we wel.

Bij de OMSB gaat het om beslissingen van het OM waarbij instemming van de verdachte geen rol speelt. Natuurlijk kan een inschatting m.b.t. de instemming met de OMSB ertoe leiden om bijvoorbeeld gelijk te dagvaarden, maar dan gaat het om het invullen van de professionele standaard. In welk type zaken is een verwacht probleem bij de executie reden om toch te horen of af te zien van de strafbeschikking? In het verloop van het programma gaan we in gesprek met collega's deze standaard maken.

Stelling:

"Een goede toepassing van de OM strafbeschikking is mogelijk zonder verdachten te horen."

Kritiek (zorgen/vragen)	Repliek (aanbod, wat stellen we er tegenover)
Goede toepassing is niet mogelijk als je niet weet of verdachte draagkrachtig is (geld geeft om te betalen).	Je kan dit ondervangen door de politie dit aan verdachte te laten vragen. Vaste vraag in politieverhoor.
Is afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden van de verdachte (waarom deelt iemand met een blanco strafblad opeens een klap uit?)	Politie goed laten doorvragen op omstandigheden/context.

Kritiek (zorgen/vragen)	Repliek (aanbod, wat stellen we er tegenover)
Je moet op te weinig informatie een beslissing nemen.	Het idee van de wetgever is juist dat de OMSB van toepassing is op zaken die zó eenvoudig zijn dat het niet nodig is om over veel informatie te beschikken.
Ik weet niet wat ik niet weet.	Klopt. Dit hoort bij ons vak. We moeten vaak beslissingen nemen op basis van geringe informatie, niet wetende wat we niet weten. Accepteren...
Ik wil het in één keer goed doen voor de burger. Niet alleen wettelijk, maar ook moreel.	Dat is begrijpelijk. Ieder systeem dat een mate van uniformiteit stimuleert, heeft nadelen/wringt met je behoefte aan vrijheid voor persoonlijke, professionele afwegingen. Bij de OMSB moet je als officier accepteren dat als je het wettelijk gezien, goed doet, dit ook goed genoeg is. Mits je de schuld maar reproduceerbaar hebt vastgesteld.
Ik ben zo afhankelijk van de kwaliteit van de parketsecretaris (en die is niet sterk).	Het klopt dat deze kwaliteit niet altijd goed is geborgd. De parketsecretarissen zijn jong en beginnen hun carrière op ZSM terwijl je daar juist veel ervaring voor zou moeten hebben (en je pas op een later moment in je carrière voor gevraagd moet worden). Dit betekent dat je als officier zelf heel goed moet doorvragen en de politie dit ook moet laten doen. Het signaal dat de ervaring wordt weggehaald bij ZSM, wordt breder gedeeld. We lossen dit niet op binnen het programma Strafvordering maar we geven dit signaal wel af (bij College).
Als officier lees ik geen dossiers (dat doet mijn parketsecretaris als gevolg van werkverdeling. Daarnaast heb ik er geen tijd voor).	
Als je de verdachte niet hoort (dus niet fysiek ontmoet) is het lastig om mijn beslissing geaccepteerd te krijgen.	Bij de OMSB gaat het om beslissingen van het OM waarbij instemming van de verdachte geen rol speelt. Toch is het een begrijpelijk dilemma. En een relevant vraagstuk om onze professionele standaard op aan te

Kritiek (zorgen/vragen)	Repliek (aanbod, wat stellen we er tegenover)
	scherpen. Dit doen we op een later moment van het programma door middel van dialoog met collega's binnen onze organisatie.
De OMSB is één van de vele instrumenten waar een officier van justitie binnen ZSM over moet beslissen. Denk ook aan verwarde personen. Heel ingewikkelde keuzes die je als officier moet maken. Er is dus méér instrumenten dan alleen de OMSB die een officier op een zorgvuldige wijze moet toepassen.	